

Baranyai **INFÓ** Megjelenik havonta

VII. évfolyam 1-8. Szám

Könyvtári

Baranyai önkormányzati könyvtárak lapja

2005. január-augusztus

Köszöntő

Szeretettel köszöntjük a Baranyai Könyvtári Infó olvasóit! Egy összevont lapszámmal jelentkezünk, mely a 2005-ös év eddigi eseményeit tartalmazza. A lap ilyen formában való megjelenésének oka, hogy három megyei szintű feladat vette igénybe a lap szerkesztőit. Idén „A Nagy Könyv” játék kapcsán a könyvtárak is több rendezvénnyel, előadással, és játékos vetélkedővel kapcsolódnak az országos szintű programhoz. E mellett a József Attila emlékévként alkalmából megrendezésre kerülő színvonalas rendezvények megszervezésére is sok energiát fordítunk. Végül a legfontosabb feladat a „Mozgókönyvtári” ellátás szervezése a megyében.

Az következőkben erről és még sok más értékes információról olvashatnak.

a szerkesztőség

Mozgókönyvtári ellátás Baranyában

Baranya megye településszerkezete aprófalvas, a 19 megye közül itt a legtöbb az 1000 fő lélekszám alatti települések száma: 301 településből 252!

Tovább súlyosbítja a helyzetet, hogy a 252 kistélepülésből 214 az 500 fő lélekszám alatti. Két halmozottan hátrányos helyzetű kistérségünk is van Sellye és Szigetvár környéke, ezek gazdaságilag is elmaradottabb térségek.

Sok helyen az oktatási, szociális, egészségügyi problémák megoldása is komoly nehézségekbe ütközik, nem csoda, hogy ezek az önkormányzatok önállóan, önerőből a könyvtári ellátást nem tudják megoldani. A 2004. évi statisztika alapján a 298 faluból 65-ben szünetelt a könyvtári ellátás, 81 faluban egyáltalán nem működött könyvtár. A '70-'80-as években Siklóson, Szigetváron, Sásdon ellátó rendszer

működött, jelenleg csak a siklósi szolgáltató, de ők is csak 10 könyvtárnak tudnak ellátást nyújtani (kevés a könyvtáros munkatárs).

A megyei könyvtárban soha sem működött ellátó rendszer (a nemzetiségi letétet kivéve). Ez most bizonyos értelemben könnyebbséget is jelent, hiszen úgy építkezünk, ahogyan szeretnénk. Másrészt jóval nehezebb is, hiszen egy csomó feltétel nincs meg ami máshol már természetes.

- Ilyen előzményekkel nagy lökést adott a munkánkhoz a 2003-as NKÖM–GYISM pályázat, mely lehetőséget adott két községi és egy városi könyvtárnak, hogy megújuljon: Pécsváradnak, Ibfának és Lánycsónak.
- Ezt követte 2004-ben az NKA állománybővítést célzó pályázata, (KSZR – Könyvtár-ellátási Szolgáltató Rendszer) melyen könyvtárunk 10 községi könyvtár ellátására 3 millió Ft-ot nyert. Az összeg első felét 1,5 millió Ft-ot 2004 végéig kellett elkölteni, összesen 972 db dokumentumot vásároltunk rajta. Az összeg másik felének felhasználása folyamatban van. (Bakóca, Baranyahídvég, Ibafa, Liptód, Magyaregregy, Majs, Mindszentgodisa, Mozsgó, Patapoklosi, Szágy községek részesültek ebből az ellátásból.)
- A Sellyei Többcélú Kistérségi Társulás 2004-ben Az emeltszintű könyvtári szolgáltatások bevezetését célzó pályázaton nyert összegből 1.112.400 Ft-ot állománygyarapításra fordított. A vásárlás lebonyolításában és a feldolgozásban kérték a segítségünket, 8 könyvtárnak a dokumentumvásárlását segítettük. (Adorjás, Baranyahídvég, Csányoszró, Drávasztára, Felsőszentmárton, Vajszló, Vejtő és a sellyei Városi Könyvtár)
- A Megyei Önkormányzattól 2005-ben 1 millió Ft-ot kaptunk. Ebből további négy község számára dokumentumokat vásárol-

tunk: Boldogasszonyfa, Kárász, Kémes, Várad, illetve Kémes számára bekötöttük a megrongálódott dokumentumokat.

Az elmúlt egy évben 22 községi könyvtárnak segítettünk valamilyen formában dokumentumokat vásárolni, illetve azokat feldolgozva, szerelve kiszállítani.

Ez már nagy előrelépés, de fontos lenne egy olyan megoldás, egy olyan támogatási forma, amely folyamatos, és amely egy-két éven belül nem merül ki.

Reméljük, hogy a mozgókönyvtári ellátásra lehívható normatív támogatás ilyen lesz.

Az elmúlt években kezdődött meg a többcélú kistérségi társulások kialakulása. Baranyában kilenc társulás alakult meg. Mikor bekerült a normatív támogatás rendszerébe a mozgókönyvtári ellátás, megkerestük a kistérségi központvezetőket, és felvettük a kapcsolatot azokkal a községi önkormányzatokkal is, amelyekről az előzetes tapasztalataink és a statisztikák alapján úgy gondoltuk, hogy szívesen együttműködnek velünk, illetve akik részesülhetnek ebből a támogatásból.

A Csorba Győző Megyei Könyvtárral együttműködve a következő kistérségi társulások, illetve községi önkormányzatok jutottak normatívához:

A Komlói Kistérségben 4 könyvtár: Hosszúhetény, Kárász, Magyarszék, Magyarhertelend.

A Mohácsi Kistérségben 11 könyvtár: Feked, Gersdlak, Görcsönydoboka, Hásságy, Nagybudmér, Sátorhely, Szajk, Szűr, Töttös, Udvar, Véménd.

A Sellyei Kistérségben 4 könyvtár: Adorjás, Drávasztára, Vejtő, Nagycsány

A Siklósi Kistérségben 4 könyvtár: Kémes, Magyarbóly, Vókány, Újpetre (A Siklósi Városi Könyvtár ellátásához csatlakozva további négy könyvtár.)

A Szigetvári Kistérségben 5 könyvtár: Boldogasszonyfa, Botykapeterd, Kétújfalu, Somogyapáti, Várad Egy könyvtárra kb. 1,96 millió Ft jut.

Már megkezdődtek az egyeztetések a Megyei Könyvtár és a Többcélú Kistérségi Társulások között a pénz felhasználásának arányairól.

Mennyi marad az önkormányzatoknál rezsi, bér költségekre, egyéb fejlesztésekre, illetve mekko-ra az az összeg, amelynek felhasználásáról a megyei könyvtárral ellátási szerződést kötnek. Elkészült a megállapodás Siklóssal, Sellyével, Szigetvárral, Moháccsal, sajnos nincs még megállapodás a Komlói Kistérséggel.

Mit vállal a megyei könyvtár?

A megyei könyvtár a szerződésben vállalja a következő könyvtári szolgáltatások teljesítését:

A mozgókönyvtári szolgáltatást megrendelő településen negyedévenként biztosítja a helyi igények alapján a lakosság alapvető dokumentum-ellátási és információs igényének kielégítését. A könyvtárat bekapcsolja a magyar-orosz nyilvános könyvtári rendszer valamennyi szolgáltatásába.

A mozgókönyvtári szolgáltatás megkezdésekor:

1. Felméri a könyvtár állapotát.
2. Elvégzi az állomány selejtezését.
3. Kialakítja a megfelelő könyvtári rendet.
4. Felújítja, vagy pótolja a működéshez szükséges nyilvántartásokat.
5. A könyvtár szolgáltatásait ismertető kiadványt készít.

A szolgáltató folyamatosan gondoskodik: a dokumentumok beszerzéséről, szakmai nyilvántartásáról, feldolgozásáról, kiszállításáról. A dokumentumok szolgáltató helyek közti rendszeres cseréjével is bővíti a kínálatot. Törzsállományként biztosítja az alapvető magyar nyelvű kézikönyveket, lexikonokat, szótárakat, egyéb adattárakat. A községi szolgáltató hely ugyanakkor gondoskodik az

eljuttatott dokumentumok könyvtári használatáról. A könyvtár állományát számítógépes nyilvántartásba veszi. A megyei könyvtár gondoskodik a rongált, elavult és fölös művek kivonásáról. Helyszíni látogatásokkor közvetlen szakmai segítséget nyújt. Gondoskodik a könyvtáros alapfokú képzéséről és rendszeres továbbképzéséről. Az ellátórendszeri könyvek újraköttetéséről. Figyelemmel kíséri a könyvtár működési feltételeinek (személyi, tárgyi feltételek) alakulását, Támogatja a helyi rendezvényeket. Pályázati forrásokkal hozzájárul a szerződött önkormányzat állományának fejlesztéséhez. Elvégzi a statisztikai adatgyűjtést. Személyi változás esetén segíti a könyvtár állományának ellenőrzését.

Amint ez a fentiekből kiderül a teljes körű szolgáltatás kialakítását vállaljuk.

A dokumentumvásárlást eddig is és a továbbiakban is a községi könyvtárosokkal együttműködve végezzük.

Mind az öt kistérségnek van egy felelőse, aki tartja a kapcsolatot az önkormányzatokkal és a könyvtárosokkal. A komlói kistérség felelőse: Krammer Katalin, a siklósié: Fehérváry Klára, a sellyeié: Keszthelyiné Sragner Márta, a szigetvárié: Márkus István, a mohácsié Katona Anikó. A vásárlásokról, tevékenységekről pontos kimutatásokat készítünk. Mindennel számlák alapján elszámolunk.

A munka első szakaszában mindenki elkezdte a saját kistérsége megismerését, feltérképezését, felmérését. Ehhez két űrlapot készítettünk: az egyikkel a működő könyvtárakat a másikkal a szünetelő könyvtárakat mérjük fel, illetve azokat az önkormányzatokat is megkeressük, ahol nincs könyvtár.

A szolgáltatás megrendelés mellett Baranyában könyvtárbusz jelentené az igazi megoldást.

Visszaulnék arra, amit az elején elmondtam, hogy 214 olyan község van Baranyában, mely lakóinak száma 500 fő alatt van.

Sok halmozottan hátrányos helyzetű település van a megyében, melyek a szolgáltatás megrendeléshez szükséges legminimálisabb feltételeket sem tudják biztosítani. Ezekbe a falvakba kell/kellene a könyvtárbusz.

A buszon az alapszolgáltatásokon (kölcsonzés, helybnehasználat) kívül, lehetőség van közhasznú információ szolgáltatásra, információ szolgáltatásra, könyvtárközi kölcsönzésre, Internet hozzáférésre, számítógép használatra. Mód lehet arra is, hogy tájékoztatást és segítséget nyújtson az átképzéshez, álláskereséshez, a különböző személyes okmányok kiváltásához, hosszabbításához szükséges tudnivalókról stb.

Egy felszerelt bibliobusz vásárlása kb.: 50 millió Ft-ba kerül. Megvásárlásához pályázati támogatás szükséges. A megyei Könyvtár célul tűzte ki, hogy a megyében beállítson egy könyvtárbuszt a szolgáltatásba. Ehhez keressük a lehetőségeket, az együttműködő partnereket, önkormányzatokat, kistérségi társulásokat.

Katona Anikó

(Elhangzott 2005. május 11-én a Lánycsónkon rendezett szakmai konferencián.)

M Ű H E L Y

„A Nagy Könyv”

A Nagy Könyv a 2003-ban Nagy-Britannia szerte óriási sikert aratott BBC műsor, valamint a rá épülő olvasómozgalom a The Big Read magyar változata. Az ötlet sikere kapcsán 2004 októberében a ZDF is útnak indította a német változatot Unsere Besten – Das grosse Lesen címen.

A mozgalomhoz Magyarország 2005-ben csatlakozott, követve a külföldi példákat, alkalmazkodva a hazai viszonyokhoz, a magyar kultúra hagyományaihoz.

Hazánkban e modern olvasómozgalom célja nem kevesebb, mint „visszavezetni” az embereket az olvasáshoz, a könyvek világához.

A mozgalom sikere érdekében létrejött a Nagy Könyv projekt, melyben a média, a minisztériumok, valamint szakmai szervezetek vesznek részt. A pénzügyi forrásokat az állami szervezetek biztosítják, melyek pályázat útján kerülnek szétosztásra.

A Csorba Győző Megyei Könyvtár és hálózatából további 20 könyvtár márciusban

csatlakozott a Nagy Könyv programhoz. Az együtt felvállalt gazdag programhoz 4,5 millió Ft pályázati összeget ítétek meg részünkre. Könyvtárunkban a Nagy Könyv eseményeit hirdető faliújság a ruhatár folyosóján található, valamint az irodalomtudományi szakrészlegen. Könyvtárunk honlapján is tájékozódhatnak a játékról az érdeklődők.

A résztvevő könyvtáraknál elhelyeztük a NAGY vendégKÖNYV-et, melyben arra kérjük a könyvtárba látogatókat, hogy írjanak néhány sort, oldalt meghatározó könyvélményükről.

A mozgalom eseményeit nyomon követve tesszük dolgunkat. A játék első szakaszában a résztvevők szabadon jelölhettek egy-egy regényt a magyar és világirodalomból. Így alakult ki a száz legnépszerűbb regényt tartalmazó jelölőlista. Szavazólapokhoz könyvesboltokban, könyvtárakban is hozzá lehetett jutni, a szavazatokat helyben, vagy postán lehetett leadni.

Emellett SMS-ben, Interneten is voksolhattak az érdeklődők. A második fordulóban a 100-as listáról szavazhattunk maximum 12 műre. 2005. június 11-én élő adásban született meg a Nagy Könyv TOP 12-es listája, mely a következő:

Gárdonyi Géza: Egri csillagok
 Milne, Alan Alexander: Micimackó
 García Márquez, Gabriel: Száz év magány
 Tolkien, John Ronald Reuel: A Gyűrűk Ura
 Orwell, George: 1984
 Szabó Magda: Abigél
 Saint-Exupéry, Antoine de: A kis herceg
 Fekete István: Tüskevár
 Bulgakov, Mihail Afanasevic: A Mester és Margarita
 Rowling, Joanne Kathleen: Harry Potter és az azkabani fogoly
 Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk
 Jókai Mór: Az arany ember

A mozgalom eddigi sikerét országosan is nagy számok jelzik. Az eddigi két fordulóban közel

félmillió szavazó 2 400 000 szavazattal vett részt. Könyvtárunk több mint 3000 szavazólapot adott ki és gyűjtött össze látogatóitól.

Örömmre több színvonalas rendezvénnyel is kapcsolódtunk az olvasómozgalomhoz. Játékos kedvű látogatóink részére Nagy Könyv totót készítettünk, majd megrendezésre került Pálffy Margit Márai estje. (2005. április 20.)

Az én kedvenc Nagy Könyvem címmel 2005. május 4-én Tokody Ilona operaénekes beszélt kedvenc olvasmányairól, szívéhez közel álló íróról.

A Nagy Könyv rendezvények országos szinten nyáron is folytatódnak a Művészetek Völgyében és a Sziget Fesztiválon. (A részletes napi program a www.anagykonyv.hu oldalon megtalálható.)

Könyvtárunkban ősszel folytatódnak a rendezvények, addig is sok érdekes olvasnivalót kínálunk látogatóinknak.

Fehérváry Klára

Készül a könyvtárosok etikai kódexe

„Kódex-történet”

A könyvtáros etikai kódex kidolgozásának gondolata az elmúlt évtizedekben többször is felvetődött. A szakma elszántabb képviselői /mint például Walleshausen Gyula, Papp István/ megfelelő helyen és időben előálltak az ötlettel, indokolták szükségességét és körvonalazták lehetséges tartalmát, de az ügyből mindezidáig nem lett semmi. Szerencsére azonban vannak, akik a jó ügyek mellett makacsul kitartanak. Kitartásuk gyümölcse: készül és rövidesen végleges formát ölthet az etikai kódex.

A NKÖM Könyvtári Főosztálya által készített „A könyvtári terület stratégiai célja 2003-2007 között” című dokumentum négy kiemelt

célkitűzése között szerepel a könyvtáros pálya vonzóbbá tétele. E célkitűzés megvalósítására a Főosztály egy projektet indított, amelynek kidolgozásával egy munkacsoportot bízott meg. A fent említett stratégia egyik témaköre a humán erőforrás, az emberi tényező. A projekt szerint olyan értelmiségi pályakép kialakítása a cél, amely mind a könyvtáros felkészültsége és szakmai elhivatottsága, mindpedig társadalmi megbecsülése tekintetében megfelel a XXI. század társadalmi-könyvtárhasználói igényeinek. A munkabizottság négy kérdéscsoport vizsgálatát tűzte célul, közülük a könyvtáros tudása

és műveltsége követelményeinek körén belül kivonatosnak látta egy szakmai etikai kódex kidolgozását is. A dokumentumnak rögzítenie kell a közszolgálatiással járó felelősség, az értékközvetítő és az információkezeléssel össze-függő könyvtárosi szerepkör vállalásával járó magatartás erkölcsi követelményeit. Az etikai kódex elkészítésére a munkabizottság a Magyar Könyvtárosok Egyesületével és a Könyvtári Intézettel közösen szakmai szakértői testületet hívott életre.

A témával kapcsolatos szakirodalom, a nemzetközi tapasztalatok áttekintése, több ezzel kapcsolatos megbeszélés után Papp István, a bizottság elnöke háttéranyagot készített, amelyet – az informálás és a megvitátás szándékával – a Könyvtári Figyelő 2004/2. számában tett közzé. Az elképzelés eleve az volt, hogy a megalkotandó etikai kódex széleskörű szakmai konszenzuson alapuljon, hogy a szakma a kidolgozás egész folyamatában elmondhassa / és el is mondja! / a véleményét, amely véleményeket majd a bizottság, értékelve, megvitátva beépíti a végleges változatba. Dicséretére váljon az etikai munkabizottságnak és a Könyvtári Intézetnek, hogy a véleménynyilvánítást nem bízta teljesen a sponta-neítésra, hanem alkalmakat szervezett a szakma megszólaltatására. Egyrészt azzal, hogy a szaksajtóban rendre közölték a beérkezett írásos véleményeket, másrészt úgy, hogy regionális értekezleteket szervezett a vitákra, de ezen kívül is minden nyilvános lehetőséget kihasználta arra, hogy a téma egy-egy tanácskozás napirendjére kerüljön. Ezek közül a rendezvények közül kiemelkedik a Kodolányi János Főiskola Könyvtára által szervezett „Etika, könyvtár, könyvtáros” című rendezvény, valamint az idei gödöllői vándorgyűlés, mely a „Hivatása könyv-táros” címet viselte, és amelynek szekcióülésein sok oldalról közelítették az etikai kódex lehetséges tartalmának egyes kérdéseit. / Gyer-

mekkönyvtáros szekció, Könyvtárostanárok egyesülete, közkönyvtári szekció, zenei szekció, a Szeniorok találkozója./

Az úgynevezett "Kispénáris" ülésen az etikai munkabizottság elnöke, Papp István adott tájékoztatást az eddig végzett munkáról, illetve a leendő kódex állapotáról.

Figyelve a szaksajtóban az etikai kódex vitájához beérkezett írásokat, elolvasva a kódex kidolgozásának folyamatában született összefoglalókat /amelyek jól mutatták, hogy hol tart a vita/ és bekapcsolódva egy-egy szóbeli fórum vitájába azt kell mondanom, hogy a munkát a legteljesebb demokratizmus jellemezte, sokan éltek a véleménynyilvánítás lehetőségeivel, a bizottság nyitott volt a vélemények meghallgatására és – egyetértés esetén – azok akceptálására. Gondolom, a kódex elkészültéig a továbbiakban is ez a nyitottság és érdeklődés lesz jellemző.

Az etikai kódex szükségességéről és jelentőségéről

Ma már elmondhatjuk, hogy a szakma egyértelműen helyesli a kódex elkészítését és szükségesnek tartja azt. /Kezdetben voltak ellenvélemények is, amelyek elegendőnek látták az általános erkölcsi szabályokat, valamint a szakmára illetve a szakmára is vonatkoztatható jogi normákat és ezek betartását.

A mostanra tapasztalható általános elfogadottság nagy elégtétel lehet mindazoknak, akik fáradhatatlanul dolgoztak és apostolkodtak az ügyben. Az elfogadottság ellenére talán nem felesleges az INFÓ útján is tudatosítani az etikai kódex jelentőségét.

A szabadságnak – hivatásunk szempontjából elengedhetetlen – légköre, a lezajlott nagy társadalmi átalakulás, amelyet röviden rendszerváltásnak szoktunk nevezni, közismerten fellazította a társadalmi normarendszereket, még a legerősebb jogi normarendszert is, hát akkor mennyire igaz ez az érvényesülése szempont-

jából a jognál „enyhébb” társadalmi normákra, így például az erkölcsre. A helyzetten nincs mit szörnyülködni: a nagy társadalmi átalakulásoknak ez vele járója.

De bűnös mulasztás lenne, ha nem vennénk tudomásul a kialakult helyzetet, a realitásokat, és nem próbálnánk meg kijelölni a változások közepette azt a zsinórmértéket, amely útmutatást adhat az egyénnek és amely végső soron az erkölcsi rendszer megújulását, standard értékeinek védelmét és stabilizálódását eredményezheti. Ha az elbizonytalanodás, a hagyományos értékek megkérdőjelezése, az erkölcsi relativizmus okait kutatjuk, a gyorsuló globalizációt, a nemzeti önazonosság megrendülését, a technikai-technológiai fejlődést, a különféle nézetek, politikai és gazdasági rendszerek konfliktusait, a társadalmunkat /és a világot/ megosztó szociális szakadékokat említhetjük. Ebben a változó és kissé zűrzavaros világban növekvő jelentősége van és lesz az etikai mércének, amely az egyénnek, a kisebb-nagyobb közösségeknek és az egész társadalomnak megmutatja mi a jó és a rossz, mi a helyes és a helytelen magatartás és cselekvés.

Az etikai kódex szükségességét és jelentőségét csak felerősíti, hogy napjainkban egyre könnyebbé válik az információkhoz való hozzájutás, de ezzel egyidejűleg a világban olyan tendenciák mutatkoznak /leginkább a terrorizmus/, amelyek károsan hatnak az információk kezelésére és áramlására. E negatív jelenségekkel szembeni védekezés nemkívánatos jelenségeket is szül, olyanokat, amelyek éppenséggel gátolják az információk szabad áramlását, korlátozzák a szabad hozzáférést, megsértik az állampolgárok „magánszféráját” stb. Ez a politikai, gazdasági, erkölcsi „nyomás” /ne áltassuk magunkat/ eléri a könyvtárakat is mind a használók, mind a fenntartó/munkáltató és egyéb szervek részéről. Nehéz eligazodnunk. Márpedig a könyvtáros és a könyvtárhasználó viszonya az a terület, ahol a

legsúlyosabb következményekkel járhat az információ-közvetítésben mutatott etikátlan magatartás.

Az etikai kódex jelentőségét, lehetséges kedvező hatásait két irányból vizsgálhatjuk: beszélhetünk külső, társadalmi hatásokról és a szakmán belüli hatásokról.

Az etikai kódex kifelé, a társadalom, a használók felé mindenekelőtt tájékoztatást ad a szakma értékrendjéről, arról, hogy tagjaitól milyen viselkedést magatartást várhat el a társadalom, egyben tájékoztatást ad a könyvtárostól elvárható szolgáltatásokról, azok terjedelméről és minőségi követelményeiről is. Ráirányíthatja a közvélemény, a fenntartók, a hatóságok figyelmét a könyvtári szolgálat fontosságára, szükségességére, ezáltal erősítheti a társadalom és a könyvtárak kapcsolát, serkentheti a könyvtárhasználatot. Végső soron egy könyvtáros etikai kódex biztosítékot nyújthat a társadalomnak az egyes könyvtárosok nem legális, erkölcsstelen, felelőtlen magatartása, gyakorlata ellen is. A kódex tehát elősegítheti azt a folyamatot, hogy a könyvtár elfoglalja őt megillető, objektív helyét a társadalom értékrendjében, a könyvtáros pedig a társadalom értelmiségi/szellemi életében.

A kódex szakmán belüli lehetséges hatásai olyan számosak, hogy felsorolásuk sem lehetséges. Ezek némelyikét érdemes mégis megemlíteni. mindenekelőtt azt, hogy növeli a szakmai és erkölcsi tudatosságot, a közösséghez való tartozás érzését /le merem írni: a szakmai büszkeséget!/, ugyanakkor segíthet tisztázni a szakmai kötelesség és felelősség mibenlétét és segíthet abban, hogy a könyvtárhasználók igényeit a könyvtárosok egységes etikai elvárások szerint, a körülmények és az elfogadhatóság szintjének összehangolásával kezeljék. A kódex gyakorlati haszna lesz, hogy segít meghozni a mindennapi döntéseket a jogszabályok adta keretek között, iránymutatást ad akkor, ha erkölcsi "ítéletet" kell hozni valamilyen ügyben.

Gyakorlati haszna lesz az is, hogy állandóan és alkalmanként emlékezteti a könyvtárosokat, különösen az új tagokat, hogy könyvtárosnak lenni kötelezettségeket jelent: meg kell felelniök a szakmai normáknak és az etikai magatartás-szabályoknak. Megszűnhet tehát az a bizony-talan helyzet, amelyet az okozott, hogy a szakmának csak íratlan általánosan elfogadottnak feltételezett szabályai vannak, olyanok, amelyeket nem igazolt vissza széles körben a szakmai közvélemény, és amelyeket nem ismeri a társadalmi közvélemény.

A vitákról

Az etikai kódex kimunkálásán folyamatában számtalan egymással ellentétes nézet ütközött. Ez így van rendjén, /Bár minden közérdeklődésre számot tartó téma így kerülne kidolgozásra és elfogadásra!/ Természetesen a homlok-egyenest ellentétes vélemények közül csak az egyik válhat a döntés tartalmává, a másik nézet legfeljebb színezheti az elfogadottat.

Vita volt arról, hogy a készülő dokumentum kódex vagy irányelv legyen-e? Vita volt arról, hogy mi legyen a kódex elfogadásának és kibocsátásának módja, formája? Vitattuk, hogy milyen garanciák képzelhetők a kódexben szereplő normák érvényesítésére? Vitattuk /vitatjuk/, hogy tartalmazhat-e a kódex /más normagyűjteményhez hasonlóan/ szankciókat, ha igen, milyeneket? Stb., stb. A viták legtöbbször nyugvópontra jutott, döntés született.

Van viszont egy probléma, amely nehezen mozdul a megnyugtató megoldás irányába, az ti., hogy kikre terjedjen ki a kódex előírásai, mi az a személyi kör, amelyen belül a kódexben megfogalmazott magatartásszabályok kötelező erővel bírnak? A vélemények két/három csoportra oszthatók. Az egyik szerint az etikai kódex személyi érvényessége csak a felsőfokú /egyetemi, főiskolai/ könyvtárosi szakképesítéssel rendelkező könyvtárosokra terjedne ki. A másik felfogás szerint mindenkire, aki könyv-

tárosi munkakörben dolgozik, tehát a nem könyvtáros felsőfokú végzettséggel rendelkező, valamint a középfokú szakképesítéssel rendelkező könyvtárosokra is. Mára, úgy tűnik, lekerült a napirendről az a harmadik vélemény, amely szerint mindenkire, aki a könyvtárban dolgozik, vagyis: nem számít az iskolai végzettség, a szakképesítettség és a beosztás. Maradt a másik két vélemény, mindkettő szépszámu támogatóval. Nézzük a két vélemény, megoldás mellett felsorakoztatott érveket.

Azok, akik szerint az etikai kódex előírásai csak a felsőfokú könyvtáros szakképzettségűekre vonatkoznak azzal érvelnek, hogy a könyvtárosság értelmiségi szakma, hivatás, márpedig más értelmiségi csoportok erkölcsi kódexei is az adott szakmán belül csak a felsőfokúakra vonatkoznak. Így például az orvosetikai kódex, az ügyvédek etikai kódexe stb. Az előbbi nem vonatkozik például az ápolónőkre, a műtős segédszemélyzetre, az utóbbi pedig az ügyvédi irodákban dolgozó alkalmazottakra. További érv, hogy nem lehet megkívánni sem a szakma etikai szabályainak megfelelő tevékenységet azoktól, akik nem rendelkeznek azzal a tudásanyaggal, amelyen tulajdonképpen az etikai kódex előírásai is alapulnak. Nyomós érv az is, hogy amennyiben az a célunk /márpedig az is/, hogy az etikai kódex révén is növeljük a könyvtárosság társadalmi presztízsét, nem adhatjuk alább, mint a többi értelmiségi szakma. Hogyan várhatnánk el, hogy a társadalom ugyanilyen értelmiséginek tekintse a könyvtárosokat, mint az orvosokat, tanárokat, gyógyszerészeket, ügyvédeket stb., ha nem rendelkeznek megfelelő szintű szakmai tudással, felsőfokú szakmai ismeretekkel és ezáltal szakmai intelligenciával?

Be kell látnunk, hogy ezek igen komoly érvek, amelyeket nem lehet nem meghallani és mérlegre tenni

Mivel érvel a másik tábor? A viták, amelyeknek egy részén szerencsém volt részt venni azt mutatták, hogy ez a tábor a népesebb.

Természetesen ez még nem bizonyítja, hogy a csoportnak van igaza, hiszen az igazságnak nincsenek mennyiségi paraméterei /legfeljebb a demokráciának!/, de azt mindenképpen mutatja /és ez nagyon jó/, hogy a könyvtárosok személyükben is érintettnek érzik magukat. Márpedig a kódex nem a könyvtáraknak, hanem a könyvtárakban – ilyen-olyan könyvtárosi munkakörökben – dolgozó könyvtárosoknak készül.

A könyvtárakban vagy más szervezetekben könyvtárosként dolgozni feltétele annak, hogy az etikai kódexben megfogalmazott szabályok betartását a szakma megkövetelhesse. Egy, a második szakmájában másutt dolgozó, egyébként felsőfokú könyvtárosi szakképesíttségűnek a mindennapjait, a viselkedését – természetesen – nem a könyvtáros etikai kódex fogja inspirálni és szabályozni. /Sok olyan „szaktársunk” van, aki pedagógusként, fordítóként, kutatóként, kommunikátorként stb. tevékenykedik. Ha foglalkozást vált, és a továbbiakban bárhol könyvtárosként fog dolgozni, abban a pillanatban rá is érvényesek lesznek a könyvtárosság normái./

De nézzük tovább. Évek, sőt, évtizedek óta folyik a középfokú könyvtárosképzés. Ezt érettségivel, illetve más szakképesítéssel /sok esetben felsőfokúval/ rendelkező könyvtárban dolgozók végzik el. A hosszabb-rövidebb idejű tanfolyamok elvégzése után a résztvevők hivatalos igazolást kapnak erről, hogy ők középfokon szakképzett könyvtárosok. Ezt a szakképzettségi szintet ma már a munkáltatók a könyvtárosi munkakörök betöltésénél elvárják és akceptálják is /munkakör-módosítás, munkabér/. Nincsenek statisztikai adataim arra, hogy a könyvtárosok közül hányan rendelkeznek ma középfokú szakképesítéssel, de tapasztalataim

szerint ez igen népes tábor lehet. Olyan könyvtáros csoportról van szó, amelyet sem a múltban, sem /működőképessége érdekében/ a jelenben nem nélkülözhetnek a könyvtárak. Ezeknek a könyvtárosok a könyvtárosoknak a zöme "echt" könyvtárosi munkakörökben dolgozik, sokan közülük olvasószolgálati posztokon /pl. kölcsönző könyvtárosként/.

Ha erre a csoportra nem vonatkozik a kódex, akkor megválaszolásra vár egy sor kérdés. Miért képezzük őket könyvtárstanfolyamokon, ha nem lesznek könyvtárosok? Miért akceptáljuk középfokú szakképesítésként, ha nem tartoznak bele a "könyvtárosság" fogalmába? Miért nem fontos, hogy ők is betartsák a szakma etikai normáit? Vagy nekik külön etikai kódex készül, alacsonyabb szintű elvárásokkal? Elhangzott a vitában, hogy minden könyvtár készíthet saját etikai kódexet, és abban olyan kéréseket is szabályozhat, amit a "nagy kódex" nem szabályoz. Tudjuk, hogy van könyvtár, ahol már korábban kidolgoztuk az etikai kódexet /pl. a Szabó Ervin Könyvtár/, de ezt most tömegessé kellene tenni? És ha a könyvtárak nem készítenek saját etikai szabályzatot, hanem a már dolgozó vagy ezután belépő tagjaikkal elfogadtatják a most megalkotandó etikai kódex előírásait, noha ezek egy része középfokon szakképesített, akkor mi van? Ki akadályozhatja meg ebben a könyvtár vezetőjét? Ha megteszi, akkor indokolatlanul kitégítja a "könyvtárosság" fogalmát és vét az etikai kódex szelleme ellen?

Tudom, hogy a fenti kérdések egyike-másika akár abszurdnak is nevezhető, mégis fel kell tennünk, és ezekre a kérdésekre az etikai kódexet készítő munkabizottságnak válaszolnia kellene. Nem hiszem, hogy a fentebb kifejtett nézet „kártékony” vagy „demagóg”, azért ha tehetem, újra és újra vitára bocsátom. Lehet, hogy más hivatások, szakmák esetében egyszerűbben ki lehet jelölni a szakmaiság

határait /pl. orvosok/, ez azonban nem szüneti meg más szakmák ezektől eltérő specialitásait. Ilyen specialitásnak tartom azt, hogy a könyvtárosság fogalmába – a tényeknek megfelelően – bele kell értenünk a könyvtárosi munkakörben dolgozó minden könyvtárost, tehát a nem könyvtárosi felsőfokú végzettségűeket csakúgy, mint a középfokú szakképesítéssel rendelkező, szakmunka-

körökben foglalkoztatottakat /Egy megjegyzés: A könyvtárosságot én hivatásnak tartom, mégpedig nagyon szép hivatásnak, legtöbbször azonban – a fennköltség elkerülése érdekében – szakmának neveztem./

Azt nem tudom megjósolni, hogy mi lesz a vita vége, de végső soron veszíteni is tudni kell!

Dr. Román Lászlóné

B E M U T A T J U K

A Nemzetiségi Ellátó Központ történései 2005-ben

A 2005-ös év folyamán feldolgozásra kerültek a 2004-es NKÖM-keretből 500.000 Ft értékben megrendelt német, horvát nyelvű, valamint roma nemzetiségi dokumentumok – összesen 229 db. Ennek nem kis mértékben köszönhető, hogy négy alkalommal is szervezhettünk kiszállást – összesen 21 községbe, melyekbe elsősorban német nyelvű (legtöbbször a nyelvtanulást segítő) könyveket és hangzóanyagot szállítottunk. Néhány aktív kapcsolatot már nem tartó letéti könyvtárral is újból kapcsolatot létesítettünk igényeik felmérése érdekében.

A visszahozott anyag egy részét le kellett selejtezni. Selejtezésre került – tartalmi és

formai okokból – a néhány szerződött kistérségi községből visszakapott állomány egy hányada is.

2005. február 26-án Bólyban idén is megrendezésre került a nemzetiségi versmondó verseny, melynek jelentkezőit a megyei könyvtár regisztrálta, s melynek lebonyolításában is részt vállalt.

A könyvtárunkba beiratkozó használók továbbra is kölcsönözhetnek és kölcsönöznek a NEK aktuálisan megtalálható dokumentumaiból.

Pályer András

Mi újság nálunk? - Bóly

Könyvtárunkban tavasszal megrendezésre került a József Attila emlékévi programsorozat első felvonása. A középiskolásoknak meghirdetett irodalmi pályázat, József Attila emlékest, valamint egy gyereknapi irodalmi műsor várta látogatóinkat. A nyár beköszöntével mi is, mint sok más könyvtár,

nekiálltunk az állományunk „csinosításának”. Amíg mi a hűs falak között dolgoztunk és dolgozunk, az önkormányzat csapata pályázati segítséggel kívülről újjávarázsolta épületünket. Azt is mondhatjuk, hogyha elkészülnek a munkálatok, egy új világba, környezetbe csöppen az, aki kilép könyvtárunk kapuján.

A szűk kis utca, ahonnan a látogató eddig betérhetett hozzánk egy hatalmas térré változik. A bágyadt ős beköszöntével mi egy kicsit újjászületünk, s ezt szeretnénk emlékezetessé tenni. Szeptember végére tervezünk egy nagyszabású szabadtéri programot, ahol Trischler Ferenc szobrászművész József Attila domborművének felavatása, valamint a Faludy-ház átadása után a teret egy estére színházzá varázsoljuk. Felcsendülnek a Padlás című musical ismerős és közkedvelt dalai.

S hogy ezután hogyan tovább? A hétköznapiakat színesítve folytatjuk programsorozatunkat, s reményeink szerint új terveink is valóra válnak. Az óvodásoknak rajzpályázatot hirdetünk, az

első osztályosoknak egy közös ünnepélyes, zenés beiratkozással szeretnénk kedveskedni. Megvalósításra vár egy másik álmunk is, az Irodalmi Teaház, ahol a különleges és finom teák ízlelgetése közben egy kis irodalmat is kóstolgathatnak vendégeink.

Minden kollegánknak még erre a csöpp nyárra kellemes pihenést, majd jóleső feladatokat és munkát kívánunk.

Reitzné Mladonyiczki Anett

A kárászi Pajta-Színház Nagy Könyve

A kárászi Herman Ottó Könyvtár is csatlakozott az országos játékhoz, megrendezte a saját Nagy Könyv akcióját.

Mielőtt azonban erről beszámolnék, pár szót hadd ejtsek könyvtárunk nevére – hogy jövünk mi ahhoz, hogy e nagy ember nevét felvegyük? Kárászon hagyománya van a madárvédelemnek, itt működött az Első Magyar Fészekodúgyár, szép eredményekkel, Herman Ottó járt is Kárászon. Maga a könyvtár is szeretné ezeket a hagyományokat ápolni, összekötve a hagyományos könyvtári munkát a környezetvédelemmel.

A Nagy Könyv programba májusban kapcsolódtunk be, bár addig is lehetett nálunk szavazni az országos listára.

A kárászi havilapban, amely már nyolcadik évfolyamát tapossa, megjelentettük az országos 150-es listát, megjelölve a mi könyvtárunkban is fellelhető műveket, ezzel is kínálva, vonzóvá téve állományunkat.

Az említett lista szavazólapként is szolgált az olvasók számára. Bárki szavazhatott ezek közül az általa legjobban kedvelt öt könyvre, majd a legtöbb szavazatot kapott művekből kialakult egy ötös lista:

Brontë, C.: Jane Eyre
Márai S.: A gyertyák csonkig égnek
Rideg S.: Indul a bakterház
Sienkiewicz, H.: Quo vadis
Závada P.: Jadviga párnája

A döntő szavazást a Pajta-színház ötödik éve minden nyáron megrendezésre kerülő előadására terveztük.

De mi is az a Pajta?

Neve szerint az, ami: Pap Judit és Fritz Oberhofer tulajdonában álló gazdasági épület, – rendhagyó feladattal felruházva. A tulajdonosok felújították – fő jellegzetességeit meghagyva.

A hajdani gazdasági épület emeleti pajta részé adja a színházat (színpad, nézőtér, zenekari emelvény), az alsó istálló rész pedig a Galériát, ahol kiállítások és a kisebb műsorok zajlanak. Számos előadást látott már a Pajta, helytörténeti anekdoták feldolgozását, bábelőadást, vásári komédiát. Immáron ötödik éve telik meg nyaranta nézőkkel, gyerekekkel, felnőttekkel egyaránt. Jönnek a kárásziak, jönnek szomszéd falvakból, jönnek a falusi turizmus keretében itt nyaraló vendégek is. Manapság már két előadást kell tartani az érdeklődésre való tekintettel.

Így történt ez most is, bár az időjárás egy kiadós eső formájában megpróbálta megakadályozni az előadás sikerét, de a műsor átszervezésével ez is megoldódott.

Az udvaron a tánc táborban tanultakat mutatták be a gyerekek, a galériában a szintén hagyományos kézműves tábor kiállítása volt látható.

A színház műsorán a János vitéz ment Rumi László kecskeméti rendező feldolgozásában, jórészt kárászi amatőr színészekkel. Az előadás előtt ismertetésre került a Nagy Könyv játék is, a Galériában kiállítva megtalálható, fellapozható volt az öt könyv, melyeket be is mutattunk az érdeklődők számára. A szünetben szavazni lehetett a legolvasottabb, legnépszerűbb könyv-re, ki-kí elmondhatta a könyvekkel kapcsolatos élményeit.

Az előadás végén Rumi Laci annak rendjé-módja szerint asztalra állva kikiáltotta a kárászi Pajta-színház Nagy Könyvét, amely **Rideg Sándor: Indul a bakterház** című regénye lett.

A könyvbe beírtuk a kitüntető címet, ezután így feliratozva őrizzük és kölcsönözzük tovább. (Tapasztalható a könyvtárban az érdeklődés növekedése a rendezvény kapcsán.)

A kárászi Nagy Könyv játékról, annak állásáról, az induló öt könyvről, majd a „nyertesről” a Dunántúli Naplóban is olvashattunk.

Rendezvényünket a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alap és a Csorba Győző Megyei Könyvtár támogatta.

Mezei Attiláné
könyvtáros

Majsi Művelődési Ház és Könyvtár

Majs határ menti település, Baranya megye déli részén helyezkedik el, Mohácstól 15 km-re. Jelenleg a község lakossága közel 1200 fő, ebből német nemzetiségű 25 %, roma 7 %. A településen igen nagy a kulturális élet. Számos civil kezdeményezésű csoport (Majsi Kulturális

Egyesület, Majs Község Fejlődéséért Közalapítvány, Majsi Magyar-Német Kulturális Egyesület) segíti az Önkormányzat és a Német Kisebbségi Önkormányzat munkáját a kultúra területén. A Majsi Művelődési Ház és Könyvtár két épületből áll. Az egyikben található a nagy-

terem, a színpad, az öltöző és egy vendéglátásra alkalmas helyiség. A kisebbikben helyezkedik el a könyvtár, a kiállító terem és egy a gyerekek kikapcsolódásra fenntartott helyiség. Ezt az épületet idén tavasszal a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács támogatásával felújította az önkormányzat. A fatüzelésű kályhákat gázfűtés váltotta fel, megtörtént a nyílászárók cseréje, felújították a villanyvezetékeket, és természetesen nem maradhatott el a festés és mázolás sem. A mozgáskorlátozottak részére kialakításra került egy mellék helyiség és az épület a kerekesszékek közlekedők számára is megközelíthető az új rámpa segítségével. A műszakilag felújított épületet a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával csinosítottuk. A pályázati pénzből új függönyöket, szőnyegeket és néhány apróbb kiegészítőt vásároltunk. A Majsi Kulturális Egyesület két új polccal ajándékozta meg az intézményt. Saját készítésű, színes, vidám, feltűnő információs táblákkal láttuk el mind a régi, mind az új polcokat a könnyebb tájékozódás érdekében, az olvasók nagy örömeire. A könyvtárnak jelenleg közel 100 beiratkozott olvasója van. Beiratkozási díj nincs. Életkori megoszlás alapján főként az iskolás és a nyugdíjas korosztály emelhető ki. Az idei évben a Csorba Győző Megyei Könyvtár támogatásával több mint 120 darab letéti példánnyal (könyv, audio-CD, DVD-film, CD-rom) bővült az állomány, melynek értéke megközelíti a 400 000 forintot.

Az új könyvek hatására megélné a forgalom a könyvtárban, rengeteg új beiratkozás történt, s a régi olvasók is gyakrabban keresik fel az intézményt. Az új könyveket természetesen az új pocokon helyeztük el.

A gyerek számára a tanítási idő alatt hetente egyszer kézműves foglalkozást tartunk. Emellett társasjátékok, tévé és DVD-lejátszó is a rendelkezésükre áll a szabadidő hasznos eltöltésére, a nyári szünet idején is.

A Köznet programnak köszönhetően május óta új szolgáltatással, az Internettel bővült a könyvtár kínálata. Mivel csak egy gép van, a gyerekek sokszor „öltre mennek” az Internetért. Bár a településen Teleház is működik a két intézmény nem konkurenciája egymásnak. Az előbbibe inkább játszani mennek, míg a könyvtárba inkább információgyűjtés, e-mailzés céljából.

Az idei év rengeteg újat hozott az intézmény életébe. A felújítások, az új könyvek, az Internet mind hozzájárult az olvasói létszám bővüléséhez, és ahhoz, hogy a régi olvasók is szívesebben járnak a könyvtárba. Reményeink szerint ez a tendencia a jövőben is folytatódni fog. Ezért – lehetőségeink szerint – mindent megteszünk.

Raffa-Gyovai Imre Dániel
intézményvezető

Mi történt a siklói könyvtárban 2005 első felében?

Még 2004 elején a siklói képviselő-testület áldásos tevékenységének köszönhetően a könyvtáros szakalkalmazottak száma négy főre csökkent, ennek eredményeként van egy felnőtt olvasószolgálatos (tájékoztató, szervező, meg minden amit akartok), egy gyermek könyvtáros, egy feldolgozó meg jómagam. Ezt a „népes”

csapatot erősíti még az informatikusunk és a takarítónő. Ezzel szemben feldolgoztunk 2.700.000,-Ft értékű dokumentumot, (ebben benne van a vidéki könyvtárak 570.000,-Ft-ja is) és elláttunk 2278 beiratkozott olvasót, valamint 10 települést és két faluban havi egy

alkalommal mozgókönyvtári ellátást biztosítottunk.

Ami a létszámot illeti a helyzet ebben az évben sem javult. Némi kárpótlást azért kaptunk. Idei költségvetésünkben a könyvbeszerzési keret 2.200.000,-Ft, a folyóiratokra 1.200.000,-Ft-ot költhetünk, míg az ÖÉT-ből 672.000,-Ft garancia a dokumentum beszerzést. Pénzügyeknél maradványok, néhány szót a pályázatokról.

Az NKA-hoz gyermekprogramokra benyújtott munkánkat 300.000,-Ft támogatásban részesítette a Könyvtári Szakmai Kollégium. Rejtvényfüzetek, rajzpályázatok, gyermekfoglalkozások, vetélkedők szerepeltek a programban. Ennek egy részét, az „Ismerd meg Baranya városait” közösen szerveztük a megye további három városi könyvtárával, a komlóival, a sásdival, valamint a szigetvárral. A helyismereti vonatkozású vetélkedősorozat lehetőséget biztosított a csapatban történő, egymáshoz alkalmazkodó, közös, kiscsoportos munkára. A levelezős játékban, melynek kérdéseit az adott város könyvtárosai állították össze, a gyerekek megismerték Baranya városainak múltját és jelenét, kultúráját, hagyományait, természeti értékeit. Az utolsó megmérettetésre Szigetváron került sor, ahol a kollégák remek programmal fogadták a négy városból érkező csapatokat. No és a rendezvénysorozat megkoronázása: közös kirándulások a vetélkedősorozatban szereplő városokba, illetve környékükre.

Évente szervezünk különböző tanfolyamokat, melyekről eddig hiányzott a korszerű előadások megtartásához nélkülözhetetlen projektor. Ugyancsak az NKA pályázata teremtett lehetőséget számunkra, hogy ezt a hiányosságunkat pótoljuk. A projektorra, számítógépre, valamint hangosító berendezésre benyújtott pályázatunkat 400.000,-Ft támogatásban részesítették. Örömmel szolgál, hogy ebben

partner volt Siklós Város Önkormányzata is, hiszen önrészként vállalták a vételár 50%-át, így 800.000,-Ft értékben olyan korszerű technikai felszerelés birtokosai lehetünk, amelynek megléte ma már nélkülözhetetlen a korszerű könyvtári munkában.

Harmadik éve támogatja az NKA Internet tanfolyamok szervezését. Az idei 300.000,-Ft pályázati pénzből további 40 fővel gyarapodik azoknak a száma, akik a könyvtár korszerű szolgáltatásait igénybe tudják venni, akik magabiztosan használják az Internetet, és elsajátítják az elektronikus szolgáltatásokhoz szükséges ismereteket is.

Az NKÖM 2004-ben kiírt „Az esélyegyenlőségért – a könyvtár nem csak a látóké” c. pályázatának pénzügyi lebonyolítása átsúszott erre az évre, így ezt most tudtuk megvalósítani. A 400.000,-ft összegű támogatás lehetőséget biztosított számunkra, hogy egy számítógépet kizárólag a vakok és gyengén látók vegyenek igénybe. A pályázat beadásakor mellékelt költségvetéshez képest a támogatás összege kevesebb lett (611.000,-Ft-ból valósult volna meg géppel, monitorral együtt), de ennek ellenére sikerült megoldani, hogy meglévő gépeink közül az egyiket úgy állítsuk össze, hogy az, az elvárásoknak megfeleljen. Ugyancsak már meglévő 17” monitort és fejhallgatót használunk. A támogatási keretből vásároltunk egy scannert, egy JFW 5.1 Professional képernyő felolvasó programot, valamint egy Magic 9.2 képernyőnagyító programot. Ezek segítségével lehetőséget biztosíthatunk a körzetünkben élő 80 látássérült számára a hagyományos, valamint az elektronikus dokumentumok könyvtári használatához.

Ennek az évnek a legnagyobb kihívása, mely egyben a legizgalmasabb feladatot is rója ránk a Siklós központú többcélú kistérségi társuláshoz kötődik. Egyéb más területek mellett felvállalta

a mozgókönyvtári feladat megszervezését is, melyhez támogatást igényelt.

A támogatást azon települési önkormányzatok után igényelhetők, ahol nem rendelkeznek nyilvános könyvtárral és ezek a települések a könyvtári szolgáltatást más nyilvános könyvtártól rendelik meg. Itt léptünk mi is a képbe. (a megyei könyvtár mellett) A 2004-ben saját költségvetési keretük terhére ellátott 10 település közül 6 megfelelt az előírásoknak, számukra igényelhető volt a normatíva. Velük együttműködési megállapodást kötöttünk. Igazából senki sem tudta „mennyit ér” majd a normatíva, de azt sejtettük, hogy nem keveset. Együtt örültünk a településekkel, mikor kiderült, hogy 1.096.000,-Ft az az összeg, ami egy-egy falu könyvtári fejlesztésére fordíthatunk 2005-ben. A polgármesterekkel folytatott megbeszélések eredményeként 500.000-500.000,-Ft marad kint a falvakban, ebből nagyon szépen berendezhetik könyvtáraikat, míg a maradék 596.000,-Ft értékben az együtt-működési megállapodásban foglaltak szerint mi végezzük a szolgáltatást. (Dokumentum-vásárlás, feldolgozás, kiszállítás, állományegyez-tetések, nyilvántartások stb.) Talán mondanom sem kell, első dolgunk az volt, hogy a feladat elvégzéséig felvettünk egy kislányt. A társulás további pályázatából informatikai fejlesztésre is sor kerül az érintett könyvtárakban. Nagy bánatunk, hogy a maradék 4 település – mely semmivel sem működik jobb körülmények között, de szerepelnek a nyilvános könyvtárak jegyzékén – nem élhetett ezzel a lehetőséggel. Most egyeztetek a polgármesterekkel, milyen lépéseket kell megtenni, hogy jövőre haszonél-vezői lehessenek ennek a községi könyvtárak életében felvirágzást hozó támogatásnak.

A NAGY KÖNYV. Az év kiemelkedő könyves eseménye könyvtárunkat sem hagyta érin-

tetlenül. Különösen a gyermek részlegben zajlottak az események. Számtalan vetélkedőn dolgozták fel a gyerekek a TOP 12 műveit. S végre jutalmazni is lehetett gond nélkül, hiszen az MKE Gyermekkönyvtáros Szekciója 130.000,-Ft keretet biztosított rendezvényekre és jutalmazásokra. A felnőtt részlegben öszre tervezzük színvonalas estek szervezését.

S ha már az esteknél tartunk... Ebben az évben is folytatódik az „Irodalmi estek a dzsámiban” rendezvénysorozatunk. Április 20-án vendégeink, Lutter Imre és Kárász Eszter előadóművészek „Ki viszi át a szerelmet” c. zenés előadóstjükön a szerelem témáját járták körbe a kereséstől a szakításig, a gyermekkortól a halálig. Az előadást telházias közönség, mintegy 160 ember követte figyelemmel. Az estet a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány 110.000,-Ft-tal támogatta. Június 15-én „Az igazat mondd, ne csak a valódit” c. zenés rendhagyó irodalmi esten a XX. Század Istenkereső költőinek (Ady, Babits, József Attila, Pilinszky Nemes Nagy Ágnes) csodálatos versei hangzottak el Eperjes Károly tolmá-csolásában. Az előadás amúgy is magas színvonalát Négyessy Katalin gordonkaművész még tovább növelte. Ez volt az az est, amikor kiszorultunk a dzsámiból. A művelődési ház nagytermében mintegy 300 ember ámulattal hallgatta Eperjes Károly szuggesztív versmondását.

Hát nagyjából ezek történtek nálunk ebben a félévben. Úgy gondolom szerencsések vagyunk, mert anyagi gondjaink nincsenek, csak ne lennénk olyan kevesen!!! De még mindig jobb így, mint fordítva.

Deák Ferencné

RENDEZVÉNYEK

József Attila emlékévé 2005. – Versről versre

A Csorba Győző Megyei Könyvtár a Nemzeti Kulturális Minisztérium által a József Attila születésének 100. évfordulójára kiírt pályázatára gazdag, az egész évet átfogó ünnepi prog-rammal jelentkezett.

A programsorozat a *Versről versre* folyamatos versfelolvasó délutánnal vette kezdetét.

2005. április 11-én, a Magyar Költészet Napját második alkalommal ünnepelte könyvtárunk versfelolvasással. A jelentkezők köre idén is igen széles volt. Általános és középiskolások, egyetemisták, nyugdíjasok, iskolaigazgató és operaénekes is vállalkozott a szereplésre. A versfolyamot Lipics Zsolt, a Pécsi Nemzeti Színház művésze indította el József Attila: *Mama* című versével. Több, mint 80 vers hangzott el, többnyire magyar szerzőtől, s a hallgatóság öröme, legtöbbször nem

felolvasták, hanem elszavalták választott verseiket. Hallhattunk Bajza Józsefet, Faludy Györgyöt, Kosztolányit, Radnótit, Wass Albertet, Márait, és természetesen szép számban hangzottak el József Attila versei.

A versmondók könyvtárunktól emléklapot kaptak, valamint ajándékkönyvben részesültek a József Attila emlékévé tiszteletére.

Fehérváry Klára

Beszélgetés Tokody Ilonával

Ünnepi estben volt részük azoknak, akik május 4-én eljöttek a Csorba Győző Megyei Könyvtárba *Az én nagy könyvem* című beszélgetésre. Tokody Ilona világhírű operaénekes volt a vendégünk, akivel kedvenc olvasmányairól Kutas Attila római katolikus lelkész és Simon István református lelkész beszélgetett. A művésznő meghívásában nagy segítségünkre volt Kutas Attila, aki lelkész és egyben képzett muzsik, a dalirodalom és az operamuzsika nagy rajongója, Zeneműtárunk régi „olvasója”. Tokody Ilonához sokéves barátság fűzi mindkét lelkészt. A művésznő meghívását már korábban is terveztük, nagyon örültünk, hogy végre eljutott hozzánk. A közvetlen hangú beszélgetés során megismerkedhettünk a művésznő kedvenc olvasmányáival, zenei és irodalmi

élményeivel. Sok szeretettel beszélt édesapjáról,

tanáiról, a szegedi diákevekről, zenei és emberi példaképeiről, a világhírű pályatársokról.

A közönség öröme és a művésznő meglepetésére Kutas Attila összeállított egy kis zenés válogatást Tokody Iлона fellépéseiről, melyet meghallgattunk CD-ről, valamint kivetítettük videokazettáról.

A művésznő varázslatosan kedves egyénisége olyannyira megnyerte a közönség tetszését, hogy kérdéseikkel és gratulációikkal hosszasan

marasztalták. Simon István lelkész saját versével köszöntötte a művésznőt. A sokak számára felejthetetlen estről felvettelt készítettünk CD-re, melyet a Zeneműtárban meghallgathatnak azok is, akik nem lehettek jelen.

Szabó Ferencné

A Széchenyi István Általános Művelődési Központ Mohácsi Jenő Városi Könyvtár rendezvényei

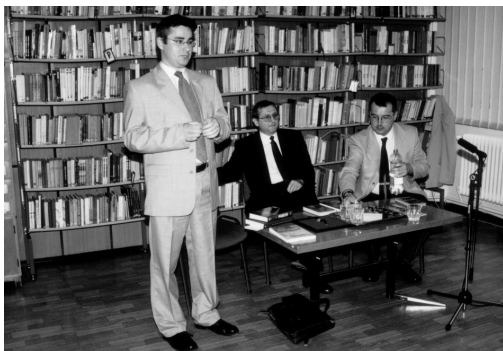
„A NAGY KÖNYV” rendezvények:

2005. május 28. 16 órakor került sor Szabó Mihályné Pinczés Klára „Köröttünk már az élet csörtetett ...” című naplóregényének bemutatójára.

2005. június 6. 13 órai kezdettel „Micimackó – A kis herceg” címmel tartott előadást Unger Pálma és N. Szabó Sándor.

2005. június 6. 18 órakor került megrendezésre Spannenberger Norbert: „A magyarországi Volksbund Berlin és Budapest között” című előadása.

Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottságától 20.000,- Ft-ot nyert kulturális rendezvény lebonyolítására. A József Attila emlékévé kapcsolásán ebből finanszíroztuk a 2005. április 11-én 18 órakor kezdődő „Kész a leltár” című estet, melyen igen nagy számú közönség (közel 120 fő) érdeklődő figyelmére számíthattunk. Az emlékévé kapcsolásán ősszel megrendezésre kerül Kozta Gabriella József Attila estje, Kovács József Hontalan: József Attila ikonok c. könyvének bemutatója, valamint, a program-sorozat zárásaként, 2005. december 4-én Tverdota György, József Attila kutató előadására kerül sor.

„József Attila évforduló”

Könyvtárunk pályázat útján Mohács Város Önkormányzatától 120.000,- Ft-ot, valamint a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése

Kovácsné Bósz Erzsébet
könyvtárvezető

SZAKMAI NAPOK

EU közkönyvtári program – képzés

2005. január 27-28. között zajlott az EU közkönyvtári program idei képzése az érintettek könyvtárak dolgozói részére. A program 2001-es indulása óta először volt lehetőség arra, hogy a megyei könyvtárak képviselői is meghívást kapjanak a kétnapos konferenciára.

Tormássy Zsuzsa bevezetőjében elmondta, a program eredetileg az EU-s dokumentumok hozzáférését tűzte ki célul, de önmagán túlnové mára már kommunikációs pontokat jelent az ország területén.

A képzés első napján a témát érintően előadást tartott, Ambrus János, az Országgyűlési Könyvtár főigazgatója, beszámolt az OGYK szerepéről az EU-s tájékoztatásban, ismertette az Országgyűlési Könyvtár Európai Unió letéiteit (EU Bizottság letéti könyvtára (1999-től), uniós szakolvasó terem (2001.01.30-tól), az Európai Unió hivatalos dokumentumai 30 témába rendezve, angol és magyar nyelvű folyóiratok, monográfiák, elektronikus információforrás az EU-ról). A továbbiakban beszámolt a könyvtár EU-s tevékenységéről és szolgáltatásairól, kiemelve az EU-s kiadványok szerkesztését, az uniós konferenciák, rendezvények lebonyolítását, a képviselői tájékoztatás és kutatóterem biztosítását.

Az Országgyűlési Könyvtár munkatársa, Koreny Ágnes beszámolt a könyvtár EU tájékoztatójáról, külön hangsúlyozta az online elérhető adatbázisokat (European Sources Online, Európa Szerver, Bruxinfo, Dantenet)

A nap további részében felszólalt Dr. Hajdú Attila, a Regionális Fejlesztési Holding, vezérigazgatója, beszédében ismertette, hogy a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében a 167 kistérség részére, melyekért felelősek, a korábbiakban már 50000-60000 Ft értékű EU-s könyvcsomagot küldtek ki.

Tóth Péter közgazdász, agrármérnök a „Team Europe Magyarország”-ot mutatta be. Team Europe-ot az Európai Bizottság magyarországi képviselője alapította 2004-ben. Célja Magyarország polgárainak tájékoztatása az EU tényekkel, adataival, felépítésével, tevékenységeivel kapcsolatban. Jelenleg ezt a feladatot 23 magasan kvalifikált önkéntes látja el. A könyvtárak számára hasznos információ, hogy a tagokat előadások tartására felkérhetik.

Gyárfásné dr. Fekete Judit, az EU Kommunikációs Főosztály vezetője ismertette a főosztály 2005-ös munkatervét, melyben kiemelten hangsúlyozta a folyamatos, rendszeres és tárgyyszerű lakossági EU tájékoztatást, az uniós projektek tárcakommunikációját, a részvételt az EU-s intézmények kommunikációs szakmunkájában. Tájékoztattott a pályázati alapon működő Európa Direkt hálózat kiépüléséről, továbbá ismertette a 25-ök EU kommunikációs projektjét (EU vonal, európai információs pontok létesítése, kiadványok szerkesztése, újságírók, civil szervezetek képzése.)

Baráth Etele, európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszter, felavatta az EU forró-drótot, majd ezt követően a GJW kommunikációs tanácsadó cég munkatársa, Jan-kó Bálint tartott beszámolót az EU vonal új szolgáltatásáról, az EU forródróról.

Az EU vonal közel két éve az EU Tájékoztató Szolgálat része. Ingyen hívható a 06 80 38 2004-es számon minden hétköznap 8-18 között. Elérhető online a www.euvonal.hu-n.

A forródrót a közkönyvtári hálózat tagjainak szól. Januárban a hálózat 10 könyvtára vállalta, hogy részese lesz a programnak. A forró drót lényege, hogy egy dekorált készüléket helyeznek el az adott könyvtár EU-s sarok részén, mely egy programozott készülék (Az 1-es gomb használható csak, melyen a zöld szám van beprogramozva). A felszerelés költségmentes, március végéig garanciális. Csak oda köthető be, ahol tudnak e szolgáltatás részére analóg fővonalat biztosítani, vagy ISDN analóg vonalat, illetve, ha vállalják az analóg vonaluk megosztását.

A nap záró előadója, Ódor Bálint, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának munkatársa, az Európai Alkotmányról tartott előadást. Összegzésében elmondta, hogy az alkotmányozási folyamatot a magyar lakosság nem követte figyelemmel. Magyar részről két téma, a kereszténység és a kisebbség került előtérbe a folyamat során. Az alkotmányozásban Magyarország 3 alapelvre építette stratégiáját: hatékony unió, tagállamok egyenjogúsága az alkotmány előtt, nemzeti kisebbségek jogainak védelme.

A képzés második napján Dr. Halm Tamás, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal elnökhelyettese a II. Európa Tervről és a II. Nemzeti Fejlesztési Tervről tartotta meg beszámolóját. Elmondta, hogy az Európa Terv a szegényebb tagállamokat kéri tervkészítésre, a tervekhez az unió pénzt ad, amely nem visszafizetendő juttatás, csupán a pénz felhasználását követik nyomon. Beszélte a sikeres Magyarország programról, melyet az alábbi három témakörben érintett:

- Versenyképesség növelése (oktatás, útépités, munkaerőpiaci igényekhez történő igazítása, Budapest és vidéki nagyvárosok fejlesztése)
- Méltányossági stratégia: szociális foglalkoztatás és a közmunka körének bővítése, rossz társadalmi helyzetűek alapfokú oktatása, szegénynegyedek rehabilitálása
- Társadalmi, gazdasági integráció stratégiája

Honti Andrea (Nemzeti Fejlesztési Hivatal munkatársa) ismertette a call center működését. Az információs kék számon hívható 06 40 2004 94-es szám 146 ügyfélszolgálati végponttal működik.

A program folytatásaként Ramháb Mária (Katona József Megyei Könyvtár, igazgató) tartotta meg előadását. Bevezetőjében az EU csatlakozás könyvtárügyben zajlott előzményeiről beszélt (nemzetközi könyvtári szakirodalom hozzáférése, nemzetközi szakmai szervezetben való tagság (IFLA, Ebilda), nemzetközi szakmai kapcsolatok: intézmények, események, nemzetközi projektekbe kapcsolódás). Az igazgató vázolta a magyar könyvtárügy értékeit, melyek tovább hasznosíthatók az EU keretein belül. Kiemelte, hogy a könyvtárügy tradíciókkal rendelkezik, törvényi szinten szabályozott, hálózatba szervezett, alapvetően gépesített (MOKKA), növekszik a szolgáltatások iránti érdeklődés, szakképzett könyvtárosok, kapcsolatteremtő szakmai szervezetei vannak. Külön hangsúlyozta, hogy a törvényi szabályozásnak európai vonása a kerettörvény léte, amely irányt mutat, alapvető kötelezettségeket és jogokat megfogalmaz, ugyanakkor részletszabályozásra ad lehetőséget.

Az igazgató kitért a magyar könyvtári hálózat európai gyakorlatától való eltérésekre is, melyek között említette az egyes könyvtártípusok közötti nagy átfedettséget, a túlzott dokumentum-centrikusságot, és a szélsőséges működési feltételeket. A magyar könyvtárügy EU-s esélyeként értékelte a regionális könyvtárfejlesztés, melyhez közös projekteket és szakem-bercseréket javasolt.

A kétnapos konferenciát Bluhm Christian, a Csemegi Károly Városi Könyvtár informatikai munkatársa az EULIST (közkönyvtári levelező hálózat) ismertetésével zárta.

Kisszabóné Trapl Ivett

Elektronikus dokumentumok a könyvtárban

2005. április 27-én *Elektronikus dokumentumok a könyvtárban* címmel szakmai konferenciát rendeztünk. A programot Kalányos Katalin, a Csorba Győző Megyei Könyvtár igazgatója nyitotta meg. A rendezvény dr. Tószegi Zsuzsanna elnöki főtanácsadó (Magyar Szabaddalmi Hivatal, Bp.) előadásával vette kezdetét. Előadásában azokról a multimédia alkalmazásokról szólt, melyek CD-ROM-on illetve Interneten érhetők el. Az általa bemutatott anyag jól használható a tájékoztató munkában. Olyan weboldalakra hívta fel a figyelmet, melyek már különböző szakmai elismerésben részesültek, mint például a www.egyszervolt.hu gyer-mekoldal vagy a www.csango.hu. Az előadó kitért a multimédia alkalmazások szerzői jogi vonatkozásaira is, melyek különösen fontosak a könyvtárak számára. Dióhéjban hallhattunk a flesh technológiáról, a digitális jogkezelésről.

A szakmai nap Berke Barnabásné fősztályvezető (Országos Széchenyi Könyvtár) előadásával folytatódott. Előadásában az elektronikus dokumentumok könyvtári kezelésének valamennyi fázisát számba vette. Részletesen szólt az elektronikus dokumentumok definiálásáról, az online és offline elérhető dokumentumokról, illetve a elektronikus dokumentumok többszem-pontú csoportosításáról. Berke Barnabásné hangsúlyozta, hogy megoldandó feladat a köte-lespéldány szolgáltatás kiterjesztése az online dokumentumokra. A jelenlegi szabályozás ugyanis csak a helyi hozzáférésű forrásokra vonatkozik. Az előadás további részében a könyvtárak előtt álló őrzési és szolgáltatási gondokról hallottunk összefoglalót. Arról, hogy a helyi hozzáférésű dokumentumok esetén biz-tosítani kell a megfelelő szolgáltatásra alkalmas eszközöket, dedikált terminálokat valamint számolni kell a szerzői jogi problémákkal. A távoli hozzáférésű dokumentumok esetén külön szervert kell biztosítani a tartalmak őrzésére, archiválásra

továbbá ugyanúgy felmerülnek a szerzői jogi kérdések. Az előadás zárásaként a hazai elektronikus könyvtárak számbavételére került sor.

Dr. Koltay Klára főigazgató-helyettes (Debreceni Egyetem, Egyetemi és Nemzeti Könyvtár)

a felhasználók oldaláról foglalkozott az elektronikus dokumentumokkal és azzal a kérdéskörrel, hogy a könyvtárak miként katalogizálhatják a digitális dokumentumaikat, illetve a katalogizálás előnyeit és hátrányait értékelte.

Dr. Bakonyi Géza főigazgató-helyettes (Szegedi Tudományegyetem könyvtára) a digitális szövegeket a könyvtári igények szempontjából vette sorra, majd a szervezeti háttér kérdésével és a digitalizálás folyamatával foglalkozott, kitért a digitalizálási eszközökre, a digitális szövegek feldolgozására.

A szakmai program utolsó előadója, Katalenac Dragutin könyvtárigazgató volt (Városi és Egyetemi Könyvtár, Eszék). *Hibrid könyvtár felé* című előadásában könyvtára elektronikus állományáról, az elektronikus forrásokról beszélt. Bemutatta az eszéki könyvtár, mint hibrid könyvtár küldetésnyilatkozatát. Szólt az e-gyűjtemény gyarapítás lehetőségeiről, a bibliográfiai számbavételről, indexálásról s arról, hogy a használók számára miben jelent újabb információforrást az elektronikus dokumentumok sokasága. Végül egy pilot projektet ismertetett,

melyben egy digitális eszéki könyvtár tervét
vázolta.

Kisszabóné Trapl Ivett

Mozgó könyvtári ellátás Baranyában – szakmai nap Lánycsók

2005. május 11-én, szerdán a Csorba Győző Megyei Könyvtár szakmai napot tartott a lánycsoki Községi Könyvtárban. A szakmai nap az éppen aktuális mozgókönyvtári ellátásról, a benne rejlő lehetőségekről szólt.

Hadra József Lánycsók Község polgármestere köszöntője után dr. Kenyéri Katalin, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Könyvtári Főosztályának munkatársa ismertette a könyvtári működés és a könyvtári ellátás lehetséges formáit. Dragutin Katalin, az eszéki Városi és Egyetemi Könyvtár munkatársa a könyvtárbusz Horvátországi működéséről, a

működés tapasztalatairól beszélt. Ezután Katona Anikó számolt be a Csorba Győző Megyei Könyvtár mozgó-könyvtári ellátással kapcsolatos munkájáról, terveiről. (Az előadás rövidített változatát közöljük.)

A szakmai megbeszélést ebéd, majd egy rövid kirándulás követte, Mohácsra, ahol az érdeklődők megtekinthették a Fogadalmi templomot és a Városháza dísztermét, majd rövid buszozás után a kölkedi Gólya Múzeumot.

A megyében nagy volt az érdeklődés, a szakmai napon mintegy kb. 50 könyvtáros vett részt, jelen volt néhány község polgármestere is.

Zene és terápia

Május 25-én rendeztük meg a *Zene és terápia* című szakmai konferenciát. A tanácskozást Kalányos Katalin igazgató nyitotta meg, köszöntötte a megjelenteket, majd bemutatta az erre az alkalomra készített *Zene és lélek* című kiállításunkat. A kiállítást Győriné Kövesdi Zsuzsa zenei szaktájékoztató munkatárs készítette.

A szakmai nap délelőttjén Varvasovszky Jánosné főiskolai docens tartott előadást és gyakorlati foglalkozást *Irodalom és zene terápiais megközelítésben* címmel. A meghívott könyvtárosok és zenetanárok nagy érdeklődéssel vettek részt aktív közreműködőként is a közös verses zenélésben, improvizációban.

Délután *Segít a szó és a zene* címmel Szabó Ferencné osztályvezető ismertette a Csorba Győző Megyei Könyvtár zeneműtárában végzett segítő munkát, beszélt arról, hogy milyen módon foglalkoznak a hátrányos helyzetű olva-sókkal. Beszámolt arról is, hogy évek óta együttműködik a könyvtár a különféle

intézményekkel és szervezetekkel a hatékony segítség érdekében. (Tímár utcai Szociális Otthon, Vakok- és Csökkentelátók Szövetsége, Világ Világossága Alapítvány, Kerek Világ Alapítvány). Városunkban zeneterapeuta képzés folyik a Pécsi Tudományegyetemen. A hallgatók szakirodalmi ellátását is segítjük. A május 25-i szakmai konferenciánkon részt vettek az együttműködő intézmények és alapítványok munka-társai is.

A szakmai konferencia befejező előadását Pogány Ildikó zenetanár és zeneterapeuta tartotta *A zene szerepe a szociális gondozásban – szocioterápia az idősek otthonában* címmel. Pogány Ildikó a Tímár utcai Szociális Otthonban foglalkozik az idős emberekkel. A munkája során szerzett tapasztalatairól tartott előadását figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták a résztvevők.

Szabó Ferencné

INTERNET OLDAL

A könyvtáros szakembereknek nagy segítség a KIT-GM Könyvtár – Információ – Társadalom című hírlevél, amely a világhálón segít eligazodni. A lelkes alkotógárda tagjai (Káldi Emese (kommunikációs tréner), Mészáros Anikó (BME ITTK programvezető), Sonnevend Péter (Kaposvári Egyetem, tanszékvezető főiskolai tanár, egyetemi könyvtárigazgató) Mikulás Gábor (információs és PR-tanácsadó) rendszeresen ismerteti az Interneten megjelenő újdonságokat, érdekességeket. Ezekből válogattunk, hogy a hírlevelet nem járató kollégák is hírt kapjanak a könyvtárvilág történéseiről.

Letölthető mintaönéletrajzok -- több nyelven

Az álláskeresés megkönnyítésére a FigyelőNet mintaönéletrajzokat gyűjtött össze, melyeket a felhasználók magyar, angol, német, francia, spanyol és olasz nyelven tölthetnek le. A dokumentumformában tárolt minták azonnal felhasználhatók.

<http://www.fn.hu/cikk.php?cid=92302&id=7>

Egy milliárd lelőhely-példányhoz közelít az OCLC

Az OCLC, a világ legnagyobb közös könyvtári vállalkozása. 2005 januárjában már több mint 57 millió dokumentum 953 millió példányról ad felvilágosítást. (2004. március végén e számok: 54 millió dokumentum 918 millió példány, 134 millió könyvtárközi kölcsönzés.) 10 másodpercenként bővül az adatbázis egy új leírással, s átlag négy másodpercenként egy új példánnyal. Fennállása óta 141 millió könyvtárközi kölcsönzés teljesítését segítette elő. Kilenc hó alatt: 3 millió dokumentum 35 millió példány, 7 millió könyvtárközi kölcsönzés. Egyik legújabb szolgáltatása, az elektronikus -- teljes szövegű cikk-adatbázisa

(Electronic Collection Online) már 2 milliós választékot kínál közel 5500 elektronikus folyóiratból.

Könyvtári statisztika a KI oldalán -- Internet a megyékben

„A Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály arra vállalkozik, hogy (...) rendszeresen bemutat statisztikai adatokat, érdekességeket, közgondolkodásunk befolyásolására, általános szakmai ismereteink bővítésére. Pillanatnyilag nem kívánunk ettől többet tenni, talán ez sem kevés. Nem foglalunk állást, nem minősítünk, hanem adatokat közlünk, pontosan bemutatva, hogy az adatok miről szólnak és miként értelmezhetők. Úgy gondoljuk, hogy az érdekességek felvillantására szükség van. Akit pedig további részletek érdekelnek, akiben a bemutatott táblák gondolatokat ébresztenek, azok keressenek, kereshetnek bennünket. – Fehér Miklós, Somogyi József” (<http://www.ki.oszk.hu/statisztika>) A felmérések sorrendje az oldalon időrendileg fordított: a frissebbek előbb, ami kedvez a befogadónak. A legfrissebb feltett statisztika: „Internet a könyvtárakban. A 2004. novemberi országos felmérés dokumentumai”. A nyers adatok mellett összefoglaló is olvasható. Ebből idézve: „A 3648 adatszolgáltatóból összesen 1156 helyen (31,7 %) biztosan van Internet. A 3648 adatszolgáltatóból összesen 1809 helyen biztosan nincs Internet (49,6 %). A 3648 adatszolgáltatótól erre a kérdésre összesen 683 helyről nem kaptunk adatot. Ez az adatszolgáltatók 18,7 %-a.” Kár, hogy az anyagban nincs befogadást segítő diagram, illetve eredményességi mutató. Az összesítő táblázatot Excelbe kimásolva, a megyéket rangsorba állítva megállapítható: Budapest, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok és Békés megyékben több az olyan szolgáltatóhely, ahol van Internet.

(Csongrád, Fejér és Heves nem adott meg „Internettel nem rendelkező” adatot.) Hasznos lenne, ha a felmérés költséghatékonysági mutatót is adna, rámutatna, hogy egy Internetes

pont megvalósítása mennyibe kerül az egyes megyékben. – Mikulás Gábor.

Márkus István

P Á L Y Á Z T U N K , P Á L Y Á Z Z U N K !

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Könyvtári Főosztálya pályázatot hirdet az „ÉV KÖNYVTÁRA” cím elnyerésére

Az „ÉV KÖNYVTÁRA” cím elnyerésére meghirdetett pályázat célja, hogy a könyvtárakat megújulásra, szolgáltatásaik minőségének javítására készítse.

A címre – amelynek díja 500.000 Ft – típusától függetlenül minden könyvtár pályázhat, amennyiben:

- szolgáltatásait a használói igényeknek megfelelően alakítja ki,
- korszerű működési formákat alkalmaz,
- hasznosítja a könyvtári minőségfejlesztés eddigi tapasztalatait,
- hatásos PR tevékenységet folytat a könyvtár javára.

A pályázatnak nincs kötött formája, az intézmények szabadon mutathatják be működésüket, szolgáltatásaikat, az utóbbiak igénybevételének eredményeit és társadalmi hasznosulását. Előnyben részesül az a pályázat, amelyben szerepel az adott könyvtárral kapcsolatban az alap tudni-valókon túl az informatikai eszközök

szám-bavétele és hasznosulása, a használt integrált rendszer bemutatása, információ a dokumen-tumvédelemről, a tájékoztatás módja, az ODR-ben betöltött szerepe, a könyvtár marketing és PR munkájának bemutatása és az intézmény pályázati tevékenysége.

A pályázatokat a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Könyvtári Főosztályára (1072 Budapest, Nagydíófa u. 11.) kell beküldeni 2005. szeptember 16-ig.

A borítékra kérjük ráírni: „**ÉV KÖNYVTÁRA**”

A cím adományozására a szakmai szervezetek képviselőiből összeállított bizottság tesz javaslatot.

A kitüntető címet a Miniszter úr nyújtja át.

Budapest, 2005. augusztus 9.

NKÖM Könyvtári Főosztály

A helyi önkormányzatok Könyvtári és Közművelődési érdekeltség-növelő támogatásáról szóló NKÖM rendelet alapján nyújtott 2005. évi, KÖZMŰVELŐDÉSI támogatások

Az érdekeltség-növelő pályázat támogatásban részesülő települései (10%-os keret)

Kisbudmér 1.370 e Ft

Nagybudmér 690 e Ft

Könyvtári érdekeltségnövelő támogatás 2005.

No.	Település neve	Könyvtár neve	Támogatás összege (ezer forint)
1.	Alsómocsolád	Alsómocsoládi Községi Könyvtár	135
2.	Babarc	Községi Önkormányzat Közművelődési Könyvtára	68
3.	Baranyahídvég	Községi Könyvtár	227
4.	Beremend	Közművelődési és Iskolai Könyvtár Beremend	293
5.	Bóly	Erzsébet Vigadó és Városi Könyvtár	199
6.	Borjád	Iskolai és Közművelődési Könyvtár	19
7.	Harkány	Harkány Városi Könyvtár	249
8.	Komló	József Attila Városi Könyvtár	415
9.	Kölked	Kölked Községi és Iskolai Könyvtár	64
10.	Lánycsók	Általános Művelődési Központ Könyvtára	66
11.	Lippó	Lippó Községi Könyvtár	24
12.	Liptód	Liptód Községi Önkormányzat Közművelődési Könyvtára	18
13.	Máriakéménd	Kerner István Községi és Nemzetiségi Könyvtár	115
14.	Máza	Általános Művelődési Központ. Községi és Iskolai Könyvtár Máza	137
15.	Mekényes	Községi Könyvtár	32
16.	Mernye	Központi Iskolai és Községi Könyvtár	124
17.	Mohács	Széchenyi István Általános Művelődési Központ Mohácsi Jenő Városi Könyvtár	265
18.	Nagyharsány	Községi és Iskolai Könyvtár	46
19.	Palotabozsok	Iskolai és Községi Könyvtár	72
20.	Patapoklosi	Települési és Cigány Kisebbségi Művelődési Ház és Könyvtár	37
21.	Pécs	Csorba Győző Megyei Könyvtár	3 298
22.	Pécs	Pécsi Városi Könyvtár, Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ Könyvtár	2 106
23.	Pécsvárad	Fülep Lajos Városi Művelődési Központ, Könyvtár és Sportcsarnok	234

24.	Pogány	Községi Könyvtár	28
25.	Sásd	Művelődési Központ és Könyvtár	518
26.	Sellye	Művelődési, Sportközpont és Könyvtár	97
27.	Siklós	Városi Könyvtár	672
28.	Szászvár	Kiss György Általános Művelődési Központ Könyvtár	244
29.	Szederkény	Művelődési Ház és Könyvtár	26
30.	Szentlőrinc	Városi Kultúrház és Könyvtár	182
31.	Szigetvár	Szigetvár Város Önkormányzat Közművelődési Könyvtára	288
32.	Tormás	Faluház és Könyvtár	21
33.	Vajszló	Kodolányi János Emlékkönyvtár	142
34.	Villány	Iskolai-Városi Könyvtár	21

Felzárkóztató pályázat „A községi könyvtárak állománygyarapítási összegének támogatására” 2005.

Sorszám	Település	Megítélt összeg
1	Dunaszekcső	38 000
2	Mohács	189 000
3	Nagynyárád	10 000
4	Pécs	810 000
5	Szederkény	32 000
6	Teklafalu	38 000

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Baráth Etele európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszter 2005. január 27-én elindította az EU forródrót nevű információs programot. A program lényege, hogy az EU közkönyvtárakban a látogatók egy külön e célra kihelye-

zett készülékről, egyetlen gombnyomással léphetnek kapcsolatba az EU vonallal. 2005. áprilisától könyvtárunk is csatlakozott a programhoz. Az EU vonal a könyvtár I. emeletén, nyitvatartási időben érhető el.

* * *

Internet Fiesta

Idén március 14-27. között került sor az Internet Fiesta programsorozat megrendezésére.

A rendezvény célja, hogy minél szélesebb körben megismertessük a digitális kultúra lehetőségeit. Magyarország 2000 óta vesz részt a program lebonyolításában, melyben a könyvtárak fő szerepet vállalnak. A Csorba

Győző Megyei Könyvtár ez alkalommal 100.000 Ft elismerésben részesült, melyet az Internet Fiesta Programbizottsága a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság támogatásával osztott ki. Legnépszerűbb programunk a net-totó volt, melynek hibátlan kitöltésével ingyenes Internet-használatot nyerhettek olvasóink.

A Baranya Megyei Önkormányzat minden évben kitüntetéssel jutalmazza azokat, akik nagy szerepet játszanak Baranya megye kulturális életének alakításában. Az elismerő díjat minden évben a Magyar Kultúra Napján adják át. 2005-ben dr. Román Lászlóné, a Csorba Győző Megyei Könyvtár volt igazgatója vehette át a kitüntető elismerést.

Román Lászlóné Marika néni, a megyei könyvtárügyért, a megyei könyvtár fejlesztéséért, példamutató szakmai tevékenységéért részesült az elismerő díjban. Szívből gratulálunk, jó egészséget kívánunk.

* * *

Igazgatói kinevezés

A Baranya Megyei Közgyűlés 2005. június 16-i határozata alapján a Csorba Győző Megyei Könyvtár igazgatói posztját Kalányos Katalin töltheti be a következő öt évben. Az igazgatónőt immár harmadszor választják meg az intézmény élére.

* * *

British Council – Gateway UK

- 2005. május 17-én Jim McGrath a British Council igazgatója könyvtárunkba látogatott a Gateway UK gyűjtemény megtekintése céljából. Látogatása során elégedettségének adott hangot, és a jövőt tekintve hasznos információkkal látott el bennünket elsősorban a tájékoztatást illetően. Többek között elmondta, hogy a Foreign & Commonwealth Office kiadványai

megszűnnek, ezért ezek kihelyezését már nem javasolja. Hivatalos látogatója végén Kalányos Katalin igazgatónő vezetésével körbejárta a könyvtárat, megtekintette az udvarban elérhető ókeresztény sírkamrákat.

- A British Council könyvtárában szeptembertől változás lesz. A British Council Hungary könyvtári és információs szolgáltatásai egyre népszerűbbek. Elérkezett az idő, hogy a gyorsan fejlődő Magyarország igényeihez igazodjanak.

Ősz elejétől a közkönyvtári jellegű általános szolgáltatás helyett a brit forrásból származó

információra helyezik a hangsúlyt, előtérbe helyezve ezzel a speciális célközönség igényeit.

A változásról részletes információ található a www.britishcouncil.hu weboldalon.

- Idén is sor kerül a Gateway UK Tájékoztató Pontok referenz könyvtárosainak nyári képzésére, ezúttal a Veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtárban 2005. augusztus 17-19

között. A programban szerepel többek között előadás a brit idegenforgalomról, továbbképzési információkról, irodalmi programokról és elektronikus adatbázisokról.

Csirkéné Kemény Andrea

FIGYELŐ

Tájékoztató a könyvtári érdekeltségnövelő támogatásokról.

= **KK 2005. 15. sz.**

Közlemény a kulturális szakemberek szervezett továbbképzéséhez biztosított normatív hozzájárulásról.

= **KK 2005. 15. sz.**

A nyilvános könyvtárak jegyzékére újonnan felvett, a jegyzékről törölt könyvtárak, valamint helyesbítések változtatások.

= **KK 2005. 16. sz (Közlemény)**

A közérdekű önkéntes tevékenységről.

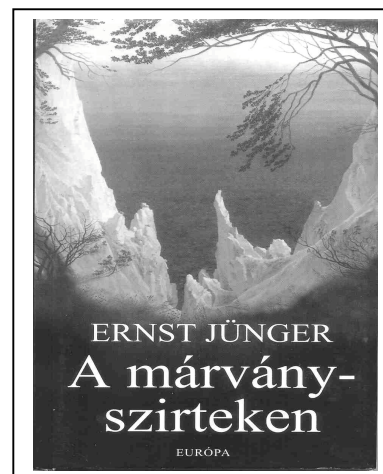
(Az Országgyűlés a 2005. június 27-i ülésnapján elfogadta a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvényt. A 2005. októbert 1-én hatályba lépő jogszabály elismeri a személyek és közösségek más, vagy mások javára ellenszolgáltatás nélkül végzett önkéntes tevékenységet, lehetővé téve ezzel a társadalmi erőforrások e hatékony felhasználási formájának elterjedését.)

= **MK. 2005. 98. szám.**

K Ö N Y V A J Á N L Ó

Jünger, Ernst: A márványszirteken. Fordította: Nemes Péter. Bp. : Európa, 2004. 160 p.

A sok fecsegéstől nehéz meghallani a világ hangját; a zaj elveri az értelmes beszédet. Talán csak a márványszirteken hallható a jelentéssel terhes csendben, herbáriumos lapok kötegeinek társaságában e hang. A virágok misztériumában elmerülő testvérek elpusztíthatatlanságuk ragyogásában értik meg a dolgokat. „Otho testvér, amikor a márványszirtek tetején álltunk, gyakran mondta, hogy ez az élet értelme – megismételni a teremtést a mulandóban, úgy, ahogy a gyermek játék közben megismétli az apa művét.

Ez a vetés és a nemzés, az építés és a rend, a kép és a költészet értelme, hogy bennük a nagy mű ad magáról hírt, mint színes üvegből való tükrökben, amelyek hamarosan eltörnek.” A völgyben nő a nyugtalanság, „A márványszirteken története a támadó tömeg érthetetlen moraja – a szkarabeusz páncéljának mintájában vagy a virágcsokorban megragadott igazsággal szemben.” [Nagyvilág, 2002. április, p. 587.] A gonosz, az erőszak egyre erősödik és közelebb nyomul a márványszirtekhez. Az igazság, hosszú évek munkájának gyümölcse, végül a háború tüzének esik áldozatául. „Ám nem is

szabad ezen a világon a beteljesülésre várnunk, s boldognak nevezhető az, akinek a működését nem feszíti túl fájdalmasan az akarás. Nem épül olyan ház, nem készül olyan terv, amibe a pusztulás ne volna alapköként beleépítve, s nem műveinkben él tovább halhatatlan lényegünk.” Az elkészült művel szembenézni annyi, mint saját magunk tökéletlenségével szembesülni. Talán ezért az alkotók félelme művük befejezésekor. Jünger művét mégis tökéletesnek érezzük.

Kiss Zoltán

A tartalomból:

„A Nagy Könyv”	4
Készül a könyvtárosok etikai kódexe	5
Mi újság nálunk? – Bóly	10
A kárászi Pajta-Színház Nagy Könyve	11
Majsi Művelődési Ház és Könyvtár	12
Mi történt a siklói könyvtárban 2005-ben?	13
EU közkönyvtári program – képzés	18
Elektronikus dokumentumok a könyvtárban	20
Zene és terápia	21
Internet oldal	22
Pályáztunk, pályázzunk!	23
Hírek, közlemények	25

BKI

A Csorba Győző Megyei Könyvtár információs lapja. Kiadja a Csorba Győző Megyei Könyvtár. 7621 Pécs, Apáca u. 8. Telefon: 72/514-490. Fax: 72/513-530. E-mail: titkar@mail.baralib.hu. Felelős kiadó: Kalányos Katalin. Főszerkesztő: Kisszabóné Trapl Ivett. A szerkesztőbizottság tagjai: Fehérváry Klára, Keszi Erika, Márkus István, Végh Ildikó. Technikai szerkesztő: Katona Anikó.

Készült házi sokszorosítással, 270 példányban.

ISSN 1585 3500